

Europar Batasunaren aurrekontuetan nola nagusitu den armagintza

Pello Zubiria Kamino

@pellozubiria

Telebistetako tertulietatik eta ostatuetako eztabaidetatik urrun, administrazio publikoen erabaki garrantzizkoenak urteroko aurrekontuetan ezkututzen dira. Europar Batasunak berrikitan onartu duenak gordeta darama herritarren etorkizuna sakon markatuko duen aldaketa: milaka milioi euroko diru-laguntzak emango dizkie Europak armagintzako industriei, batik bat drone, robot eta bestelako arma automatizatuak ekoiztu eta munduan zabal ditzaten.

“Ez onartu arma industriaren ikerketa sartzeari Europar Batasunaren aurrekontu berria. EBren diruak ez du joan behar teknologia militarra. Ikerketarako diruek joan behar dute gatazkak prebenitzeko bide ez bortizetara, eta partikulariki munduko ezinegonaren sustraletara doazentara”. Dagoeneko 143.000 europarrek sinatu dute *EB: ez inbertitu armatan* izenburupean interneten dagoen eskaria.

“Denok bizi nahi dugu mundu baketsu batean –diote agirian– eta horretarako sortu zen Europar Batasuna. Baina Europako Batzordeak, arma industriaren presioaren mende, aurrekontuetan sartu nahi ditu milaka milioi diru publikoetatik EB sortu zenetik lehenbiziko aldiz teknologia militar aurreratua garatzeko. Haiek ‘defentsa’ kontu bat bezala aurkeztu arren, diru-laguntzen egiazko helburua da sustatzea arma industriaren lehiakortasuna eta esportatzeko ahalmena, tartean Saudi Arabia bezala gatazka hiltzailetan parte hartzen duten herrialdeetara”.

Protestak gora-behera, Europako Parlamentuak martxoaren 13an onartu zuen 2019-2020 urteetarako 500 milioi euroko multzo bat defentsako ekipamenduak garatzeko. Lehendik ikerketa militarren prestaketarako onartutako 90 milioi gehiago gehitu behar zaizkie. Hasi baizik ez da egin aldaketa: iaztik Europako Batzordeak iragarrita dauka 2021rako sortu nahi duela urtero 5.500 milioi euro gastatzeko ahalmena izan-

go duen funts bat “defentsa europarra akuilatze”.

Inbertsio erraldoia aurkeztean, 2017ko ekainean, arrazoia honela zehaztu zuen Jyrki Katainen EBren lehendakariorde denak enplegu, hazkunde, inbertsio eta konkurrentziarako: “Europa osoan jendeak kezkatuta daude haien segurtasunagatik eta beren umeenagatik”.

Aldiz, ENAAT Armen Salerosketaren Kontrako Sare Europarrean uste dute EBk defentsa alorrean kasik ez gatatetik oraingo plan handietara egin duen aldaketa sakona aspaldi hasitako kanpaina baten fruitua dela, Laetitia Sedouk Multinazionalen Behatokiari (*multinationales.org*) azaldu dionez: “Arma saltzaileak ate txikitik sartu dira, barne segurtasunaz eta mugen zaintzaz hitz eginez eta ez defentsaz. Pixkanaka iritsi gara honaino”.

2012tik 2017ra bitarteko bost urte laburretan, Europako arma konpainia nagusien artean antolatuta daukaten lobbyaren aurrekontua urteko 2,8 milioitik 5,6 milioira bikoiztu zen. Hori armagileek deklaratu sinestekotan: zenbait adituk dio ASD Europako Industria Aeroespazial eta Defentsakoen Elkarteak lobbygintzan zifra horren hamar halako inbertitu zuela.

ASDko kide dira alorreko enpresa europar indartsuenak: Airbus, BAE, Dassault, Focantieri, GKN, Indra, Leonardo, Liebherr, Rolls-Royce, Safran, Saab, Thales... Horiakin lotuta daude herrialde

bakoitzeko elkarteak. Esate baterako, TEDAEk biltzen ditu Espainian industria militarrean ari diren enpresak, tartean EAeko batzuk: Aernnova, Tecnalia, ITP Aero, SAPA Placencia eta Sener.

Ingurumenaren ordezkariak hobetsi

2015ean Europako Batzordeak 15 laguneko Pertsonalitate Talde bat (GoP) izendatu zuen ondorengo urteetan ikerketa militarrean zer egin aholku eskatzeko. Zerrendako izenak eta bakoitzaren kargua ikusi baizik ez dago oharretzeko armagintzaren kritikoez ez dutela arrazoirik falta: ia denak dira ASD industria militarren patronalaren buruak. Batzorde horrek gomendatu zuen industria militar europarrak lehiakortasuna hobetu beharra daukanez Europar Batasunak finantziario programa egoki bat eskaini behar ziola.

“Erabaki politikoen prozedura osoan esku hartu dute industrialek”, dio Bram Vranken Flandriako Vredesactie mugimendu bakezaleko ordezkariak. “Batzordea plan hau prestatzeko fasean gutxienez 36 aldiz elkartu da industrialekin. Ezin ukatu helburua lortzen ari ez direnik, aurrekontuetan sekulako dirutzak sartu baitituzte eta horiekin batera inbertsioen finantziario plan samurrak ere bai: “%125eko diru-laguntzak lortu dituzte, %100 produktuetarako gehi %25 administrazio gastuetarako. Horrelako finantziario bikainik ez zaie eskaintzen ezta munduko katastrofe larrienei aurre egin

I Stop the Arms Trade [Ni ere Arma Salerosketa Geldiarazten] erakundeak zabalduko irudian, ekintzaile bat odol koloreko tintaz zikindua: "Europar Batasunaren dirurik ez arma saltzaileentzat" dio atzeko afixak. Europak, estatuak eta baita gobernu autonomoek ere –EAEkoa barne– mundu osoan gerrak sutzen dituzten armen trafikoa diruz laguntzen dutela salatzen dute gerraren aurkako militanteek.

behar dieten Gobernu Kanpoko Erakundeek ere”.

Eta zein inbertsio lehenetsiko du EBk? Armen Behatokia elkartean ikertu duenez, droneak eta gerra egiteko sistema robotizatueta zentratzen dira hein handi batean ikerketa proiektuak: “Ikerketa berri guztietan ageri da robotizazioa, armak gero eta autonomoago izatea da helburua”. Ondoren, ikerketa lerroak produktu zehatzetan mamitzen direnean, industrialak egoera hobean aurkituko dira puntako armak esportatzeko.

Esportazioen kontrolean datza gai honen eztabaidetako bat. Zeren eta armagintzako enpresek gero eta diru-laguntza gehiago eskuratu arren Europatik, esportazioen kontrolak jarraitzen baitu estatu bakoitzaren eskumena izaten. Alemaniak, Angela Merkelek SPD sozialistarekin egin duen itunean bildu

denez, kontrol europarra indartu nahi omen du. Frantziak, aldiz, ez du horrelakorik entzun ere egin nahi. Industrialek presio egiten dute esportazioetan eskuak libre edukitzeko, lehiakortasunaren aitzakiarekin. Armada frantzesak ere ez du aldaketarik nahi horretan: “Frantziak eutsi behar dio bere interesak defenditzeko bere aldetik erabaki eta ekiteko ahalmenari”.

Are gehiago, armagintzako industrialek lortu dute diru-laguntzaz finantzaturako patente berriak beren jabetzan geratzea, Europako gizarteari horrek dakarkion kalte bikoitzarekin. Batetik, diru publikoz ordaindutako aberastasunak kapital pribatuak bereganatzen dituela. Bestetik, Europako aginte politikoaren kontrola galdurik enpresek teknologia eta patente horiek saldu ahal izango dizkietela munduko edozein be-

zerori, baita edozein krimen egiteko gai direnei ere.

Europar Batasunaren gastu militarra da, kide dituen estatuenak batuta, munduko hirugarren handiena, AEBak eta Txinaren ondotik. Errusiak 69.200 milioi euro gastatzen badu, EBk 264.300 milioi. Diru-laguntza berriak nondik aterako ditu Brexitarrekin aurrekontua murriztera behartutako Europak? Ekintzaile asko beldur da ingurumena eta klima izango direla pagaburuak.

Bitartean, Bakearen Aldeko Ikerlariek ere atxikimenduak biltzen dituzte EBren aurrekontua aldarazteko: “Europar Batasunak ikerketa militarreko programa ezartzeak sekula ikusi den azkartze handiena dakar Europaren militarizazioan. Orain garatzen ari garen teknologia militarren araberakoak izanen dira etorkizuneko gerrak”. ■

50 urtez elkarrekin

**ZINKUNEGI
OPTIKA**

Hernani, 23 · 20004 Donostia
T. 943 420 624
info@zinkunegioptika.com
www.zinkunegioptika.com